

Bijlage 2, Ondersteuningsplan 2022-2026

Basisondersteuning

1. De uitgangspunten van handelingsgericht werken (hgw) als basis voor ondersteuning

Voor iedere school is handelingsgericht werken (hgw) de paraplu voor de ondersteuning.

Voorop staan daarin:

1. De onderwijsbehoeften van de leerling. Dat betekent goed kijken naar én begrijpen wat de leerling nodig heeft.
2. De ondersteuningsvraag aan het team/de docent/de mentor. Dat betekent dat het team/de docent/de mentor zich afvraagt wat hij/zij kan doen om de leerling in de klas goed te ondersteunen en wat hij/zij daarvoor nodig heeft.

Alle medewerkers hebben een positieve houding in woord en daad ten aanzien van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De mogelijkheden van de leerlingen zijn het vertrekpunt.

Bij het signaleren van onderwijs en/of ondersteuningsbehoeften gaat school samen met de leerling en ouders¹ na waar deze uit voort komen en wat mogelijke oplossingen zijn. Vervolgens wordt een antwoord gezocht op de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken, wat is het doel?
- Hoe wordt dat bereikt?
- Wie doet wat wanneer?
- Wanneer en hoe wordt er geëvalueerd?

De afspraken worden vastgelegd in een OPP waarbij de ouders en de leerling in een op overeenstemming gericht overleg met de school tekenen voor het handelingsdeel.

1. Zorg voor een veilig schoolklimaat, zowel voor leerlingen als medewerkers

School zorgt voor een sociaal en veilig leerklimaat waarin zowel medewerkers als leerlingen in staat zijn om te leren en zichzelf te ontwikkelen. Leerlingen voelen zich gekend en gezien, zij horen erbij en kunnen zichzelf zijn.

---

2. Waar in dit document ouders staat wordt bedoeld ouders/verzorgers

Het team weet op welke wijze de veilige cultuur op school gerealiseerd wordt, wat daarin van hen verwacht wordt en handelt daarnaar. Afspraken hierover zijn schriftelijk vastgelegd in het schoolondersteuningsprofiel.²

Ook is vastgelegd welk gedrag van leerlingen verwacht wordt. Ouders zijn hierover geïnformeerd en worden zo nodig benaderd en betrokken bij het oplossen van problemen rond het gedrag van hun kind. Dat geldt ook bij conflicten.

Verder zijn tenminste aanwezig:

- Een verzuimprotocol.
- Een beleid om pesten tegen te gaan/pestprotocol.
- Een vertrouwenspersoon.
- Een veiligheidscoördinator.
- Een protocol voor het melden van kindermishandeling en huiselijk geweld.
- Een privacy protocol.

2. Samenwerking met ouders

De school betreft ouders bij het onderwijsleerproces van hun kind. School en ouders zijn hier samen verantwoordelijk voor en het partnerschap draagt bij aan het schoolsucces van de leerlingen. De manier waarop de school het partnerschap met ouders vormgeeft is vastgelegd in het schoolondersteuningsprofiel dat hierin leidend is voor alle medewerkers van de school. Voor de school is het uitgangspunt dat de relatie tussen ouders en school gelijkwaardig en wederkerig is en dat elkaars deskundigheid wordt gewaardeerd en benut.

De school neemt contact op met ouders zodra er zorgen of problemen zijn en zoekt samen met hen naar oplossingen. Ouders nemen contact op met school over relevante zaken over, van en voor hun kind. Alle stappen die gezet worden om ondersteuning in te zetten gaan altijd in overleg met leerling en ouders.

3. Docenten maken het verschil

Ondersteuning aan leerlingen vindt primair plaats in de klas. De docenten hebben didactische, pedagogische en organisatorische competenties om hun onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Bijvoorbeeld ten aanzien van verschillen in niveau, leerachterstanden/voorsprong, leervoorwaarden en ondersteuning in gedrag.

Het goed kunnen inspelen op verschillen tussen de leerlingen is een uitdaging. Het vraagt van docenten om in een klas vol leerlingen het onderwijs af te stemmen op uiteenlopende onderwijsbehoeften. Daarom worden de medewerkers gestimuleerd, geschoold en gefaciliteerd om hierin van en met elkaar te leren. Daarnaast biedt de school:

- Docenten-scholingstrajecten om deskundigheid te bevorderen.
- Coaching-trajecten voor nieuwe docenten.

---

² In het schoolondersteuningsprofiel van elke school staat in welk document dit beschreven is.

- Passende materialen en methodieken voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie.

In het dyslexie/dyscalculie protocol is opgenomen hoe gesignaleerd en gediagnostiseerd wordt en ook hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie of dyscalculie.

4. Mentoren als spil van de ondersteuning

De mentor is de spil van de ondersteuning en heeft samen met vakdocenten en de afdelingsleider de zorg voor de dagelijkse begeleiding van de leerlingen in de klas. Bij eventuele problemen of andere signalen is de mentor het eerste aanspreekpunt, treedt hij ondersteunend en begeleidend op en stemt zo nodig af met vakdocenten, de afdelingsleider en/of leerling en ouders en andere betrokkenen. Iedere leerling heeft een mentor die voor de leerling het eerste aanspreekpunt is.

Ook voor ouders is deze mentor het vaste aanspreekpunt. De mentoren zijn voor ouders en leerling goed bereikbaar en laagdrempelig. Zij kennen hun leerlingen en hebben goed in beeld wat speelt, zowel op school als in de thuissituatie. De individuele gesprekken met leerlingen en ouders (mentor-ouders-leerling) dragen hieraan bij.

Verder is sprake van:

- Een duidelijke mentor-taakomschrijving, waarin ook is opgenomen wat de grenzen van de begeleiding door de mentor zijn.
- Facilitering in tijd om de taken goed uit te kunnen voeren.
- Geschoolde en goed toegeruste mentoren.

5. Pedagogisch en didactisch onderwijsaanbod, gericht op leren en gedrag.

De school beschikt over mogelijkheden en materialen die ingezet kunnen worden voor leerlingen ter ondersteuning of versterking van schoolse of sociaal-emotionele vaardigheden. Het aanbod is afgestemd op de leerling populatie van de school en gericht op zowel leren als gedrag. Het kunnen programma's, trainingen of cursussen zijn. Of de inzet van expertise en/of begeleiding, of ondersteunende materialen.

In ieder geval wordt geboden:

- Sociale vaardigheidstraining.
- Faalangst-vermindering-training.
- Leren-leren: het aanleren van schoolse vaardigheden: agendabeheer, plannen, huiswerkvaardigheden, tas inpakken.
- Weerbaarheidstraining.
- Functionaris voor keuzebegeleiding/decaan.
- Hulpmiddelen en materialen voor dyslexie en dyscalculie (zie ook onder punt 4).

6. Preventieve ondersteuning en curatieve zorg die de school biedt, samen met ketenpartners.

De school heeft een duidelijke interne ondersteuningsroute³ waarin de stappen van signalering tot extra ondersteuning helder zijn beschreven. Docenten en mentoren, maar ook leerlingen en ouders weten bij wie ze terecht kunnen binnen de school voor hulp. De rollen en verantwoordelijkheden van interne ondersteuners zijn vastgelegd.

De ondersteuningscoördinator:

- geeft leiding aan de ondersteuningsstructuur binnen de school,
- organiseert en coördineert de ondersteuningsactiviteiten,
- heeft korte lijnen met externe partners,
- zorgt voor een effectieve samenwerking en afspraken,
- geeft leiding aan de PAVO's en de MDO's,
- heeft een taakomschrijving en verantwoordelijkheden,
- is voldoende toegerust en geschoold voor de functie,
- is voldoende gefaciliteerd, ook in tijd,
- heeft een afgebakende positie binnen de school en
- is veelal onderdeel van het managementteam of is daarin vertegenwoordigd.

De ondersteuning is hiermee verankerd in het beleid. In het ondersteuningsteam (OT) overleggen de school en ketenpartners samen met als doel om advies te formuleren over passende ondersteuning aan leerlingen, wat het aanbod hierin is van school, eventueel van externe partners en wat van ouders gevraagd wordt. De ondersteuningscoördinator leidt het ondersteuningsteam en bewaakt de voortgang. Leerlingen waarvoor advies of een TLV is aangevraagd zijn altijd besproken in het ondersteuningsteam. De ondersteuningscoördinator neemt altijd deel aan de bijeenkomsten die het samenwerkingsverband voor hen organiseert.

7. School werkt structureel samen met externe partners.

Op school wordt snel en laagdrempelig ondersteuning geboden aan de leerlingen en/of hun ouders. JEL-medewerkers, de jeugdartsen en leerplicht zijn nauw betrokken bij de school. Van de inzet van JEL-medewerkers wordt gebruik gemaakt als er zwaardere specialistische ondersteuning nodig is. De jeugdhulppartners bieden vooral zorg aan leerlingen waarbij sprake is van problematiek op meerdere leefgebieden. Hun inzet is erop gericht dat deelname aan school mogelijk blijft.

De school maakt afspraken gemaakt met de jeugdhulppartners. Deze worden bewaakt door de ondersteuningscoördinator. In ieder geval is hierin opgenomen:

- Van elke partner is vastgelegd welke ondersteuning en expertise geboden wordt, voor wie en op welke wijze deze kan worden ingezet; hoe en wanneer afgestemd en geëvalueerd wordt.
- Er wordt zoveel mogelijk handelingsgericht gewerkt. De ondersteuningsbehoeften van de leerling zijn leidend.
- Diagnoses zijn uitsluitend ter ondersteuning daarvan. Ter ondersteuning van docenten/mentoren wordt afgestemd wat een goede aanpak is binnen de klas.

³ In het schoolondersteuningsprofiel van elke school staat in welk document dit beschreven is.

- De inzet is oplossingsgericht én normaliserend gericht.
- Er is sprake van 1 kind 1 plan. Als een leerling een Ontwikkelings Perspectief Plan (OPP) heeft, wordt de inzet van externe partners daarin opgenomen. Bij evaluatiegesprekken van het OPP is JEL-medewerker of andere externe partner aanwezig.
- In de PAVO-platforms worden met de GGD, leerplicht en de jeugdhulp-partners de afspraken en de samenwerking geëvalueerd.

8. Monitoren van de ontwikkeling van de leerlingen

Elke school beschikt met Magister, Eduarte of SOM today over een beveiligd digitaal systeem, waarin gegevens van de leerlingen beschikbaar zijn voor de medewerkers en (deels) voor de ouders en de leerling. Het leerlingvolgsysteem heeft een belangrijke functie in o.a. communicatie en dossieropbouw en wordt ingezet om het handelingsgericht werken te ondersteunen.

In het leerlingvolgsysteem wordt minstens vastgelegd:

de ontwikkeling en vorderingen van de leerling,

- de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften,
- interventies en geboden ondersteuning,
- verzuim en incidenten en
- de samenwerking met ouders.

Docenten en andere professionals zorgen dat zij bekend zijn met de - voor hen relevante - inhoud van het leerlingvolgsysteem. Zij benutten de informatie voor hun onderwijspraktijk. De school registreert de resultaten van ingezette acties en beoordeelt of deze effectief zijn geweest en wat de opbrengsten waren. Met behulp van het leerlingvolgsysteem wordt systematisch bijgehouden hoeveel leerlingen zijn uitgestroomd en afgestroomd. Per leerling wordt geanalyseerd wat de reden is van uit- of afstroom en/of en op welke wijze dit voorkomen had kunnen worden. Voor leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben dan in de basisondersteuning geboden kan worden, wordt in overleg met de ouders en de leerlingen altijd een OPP opgesteld. Dit opp wordt regelmatig met de ouders geëvalueerd en bijgesteld.

9. Zorgvuldige Overdracht

Bij leerlingen met extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte die overstappen naar een andere school én bij op/afstromende leerlingen vindt altijd een "warme" (= uitgebreide mondelinge/OPP) overdracht plaats. Deze is erop gericht dat de ondersteuning en begeleiding die de leerling in de school van herkomst kreeg en ook nodig heeft op de nieuwe school, doorloopt na de overstap. School betreft ouders en leerling bij de warme overdracht. Continuering van ondersteuning op een vervolgschool wordt afgestemd met de ketenpartner.

Het betreft de overstap van:

- primair onderwijs naar voorgezet onderwijs,
- de ene school voor voortgezet onderwijs naar de andere school van voortgezet onderwijs en

- de doorstroom naar het middelbaar beroepsonderwijs.

Als daar behoefte aan is werkt de school actief mee aan een zorgvuldige overdracht voor de overstap naar het hoger beroeps- of wetenschappelijk onderwijs. Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden vooraf door school samen met ouders en leerling en andere relevante betrokkenen in kaart gebracht. Dit wordt verwerkt in de schriftelijke informatie bij de aanmelding en aangevuld met mondelinge informatie bij de warme overdracht.

De overstap van leerlingen van het VSO naar VO wordt altijd gecoördineerd onder de verantwoordelijkheid van de ondersteuningscoördinatoren (OCO's).

10. Fysieke toegankelijkheid van het schoolgebouw, aangepaste werk- en instructieruimten

De school biedt maatwerk waar dit nodig is, afgestemd op:

- leerlingen met fysieke beperkingen en/of
- langdurig zieke leerlingen, bijv. aangepaste roosters en thuis aanleveren van werk.

Een leerling moet kunnen voldoen aan de veiligheidseisen die de school stelt t.a.v. machinegebruik e.d.

11. Protocol voor verpleegkundige en medische handelingen

Er is vastgelegd welke verpleegkundige en medische handelingen op de school mogelijk en welke onmogelijk zijn. Dit gebeurt per individu en aan de hand van een persoonlijk protocol, bijvoorbeeld bij medicijnverstrekking of diabetesinjecties.